

DE TIJD TRAP

Jaarverslag 2015

DE TIJD TRAP

Jaarverslag 2015

Inhoud

Introductie	5	Pers/communicatie	21
Stichting De Tijdtrap	7	Digitale communicatiemiddelen	21
Samenstelling bestuur	9	Website-Facebook-Twitter	21
Projectmedewerkers/freelancers		Digitale nieuwsbrief	21
De Tijdtrap	9	App Rotterdam routes	22
Financieel verslag	11	Media	22
Activiteitenoverzicht	13	Kranten en dagbladen	22
Opening De Tijdtrap	13	Internationale media-aandacht	24
Rondleidingen 2015	13	Radio en TV	24
Gratis rondleidingen	13	Analoge communicatiemiddelen	25
Betaalde rondleidingen	14	Benutting door derden	25
Bezoekcijfers De Tijdtrap	14	Ambities 2016	27
Programmering	15	Het verbeteren van de signing en wayfinding	27
Pop-up presentatie: Aan tafel met Pieter Aertsen	15	Aanpak lobby -1 verdieping	27
24 uur cultuur	15	Samenwerking met De Wereld van Smaak	27
Groot Graafboek	16	Publieksonderzoek	28
Nationale Archeologie Dag	17	Randprogrammering rondom thema 'aan tafel met Erasmus'	28
Maand van de Onderwereld Rotterdam	17	Educatieproject	28
Prijs der Nederlandse Publieks-archeologie 2015	18	Deelname aan bestaande evenementen 2016	28

◀ De vooroorlogse stad
1870-1940

◀ Westnieuwland: Rotterdam in
de Gouden Eeuw en daarna
1550-1870

◀ Een middeleeuwse
nieuwbouwwijk
1350-1550

◀ Rotta: een dorpje vóór
de stad Rotterdam
900-1150

Introductie

De Tijdtrap is op 1 oktober 2014 officieel geopend en vormt een bijzonder onderdeel van de Rotterdamse Markthal. In deze gratis toegankelijke expositie wordt het verhaal verteld van de resultaten van de opgravingen voorafgaand aan de bouw van de Markthal. Het gaat om de bewoningssporen en vele honderden vondsten die zijn gedaan en die samenhangen met de pre-stedelijke nederzetting Rotta (900-1150 na Christus) en met de stad Rotterdam uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

De Markthal heeft in zijn eenjarig bestaan meer dan 8 miljoen bezoekers getrokken. De Tijdtrap is geïnitieerd door Stichting De Tijdtrap. Na meer dan een jaar toegankelijk te zijn geweest, maakt Stichting De Tijdtrap de balans op: wat heeft De Tijdtrap tot dusver opgeleverd? Er zijn veel activiteiten georganiseerd en rondleidingen gegeven. En De Tijdtrap heeft de Publieksprijs der Nederlandse Archeologie gewonnen met meer dan 2000 stemmen.

Wat hebben al deze activiteiten aan bekendheid en PR voor De Tijdtrap en de Rotterdamse archeologie opgeleverd? In dit jaarverslag treft u een overzicht aan van alle activiteiten, deelname aan evenementen, de communicatie-uitingen en het mediabereik.

In 2012 namen Provast (de ontwikkelaar van de Markthal) en de archeologische dienst van de gemeente Rotterdam (Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam, BOOR) het initiatief om te onderzoeken of de archeologische vondsten, beelden en verhalen permanent en voor een groot publiek zichtbaar gemaakt konden worden in de Markthal. Het resultaat, De Tijdtrap, is een echte 'win-win-situatie'. Voor BOOR is het van belang dat veel mensen kennis kunnen nemen van de archeologie van Rotterdam en voor Provast kon met De Tijdtrap een extra functionaliteit aan de Markthal worden toegevoegd. De stad Rotterdam kreeg er een nieuwe attractie bij die bijdraagt aan de beleving van de (binnen) stad.

Het enthousiaste verhaal over dit bijzondere initiatief van een projectontwikkelaar en een gemeentelijke archeologische dienst werd begin 2014 enthousiast ontvangen door fondsen, de gemeente Rotterdam en sponsors. Mede dankzij de genereuze bijdragen van diverse stichtingen en fondsen is het mogelijk geweest om de ambities voor het ontwikkelen en realiseren van De Tijdtrap waar te maken.

Stichting De Tijdtrap

Bestuur Stichting De Tijdtrap.
V.l.n.r.: Hans Schröder, Alexandra
van Dongen, Arnold Carmiggelt.

Bij De Tijdtrap zijn veel verschillende partijen betrokken. In het najaar van 2013 kwam voor het eerst een stuurgroep bijeen, bestaande uit vertegenwoordigers van BOOR, Provast, architectenbureau MVRDV, tentoonstellingsarchitecten Kossmann.dejong, Museum Rotterdam en Rotterdam Partners.

In juni 2014 zag Stichting De Tijdtrap het licht, mede bedoeld om de financiële middelen bij elkaar te brengen. Dankzij bijdragen van de gemeente, Provast, marktpartijen, fondsen en stichtingen is De Tijdtrap uiteindelijk ontworpen en uitgevoerd door Kossmann.dejong.

DE TIJD TRAP

De stichting is opgericht om op korte termijn De Tijdtrap mogelijk te kunnen maken en financiering te realiseren. Daarnaast heeft de stichting een aantal belangrijke doelstellingen voor de lange termijn die onlosmakelijk met De Tijdtrap zijn verbonden.

Dit zijn onder andere:

- Zorgdragen voor het beheer van De Tijdtrap.
- Zorgdragen voor de inrichting en organisatie van randprogrammering rondom De Tijdtrap. Hierbij wordt samengewerkt met andere partijen en erfgoedpartners in Rotterdam en aansluiting gezocht bij bestaande evenementen.
- De stichting beoogt op een aansprekende, laagdrempelige manier een groot en breed publiek te informeren over de Rotterdamse archeologie en geschiedenis. Dat gebeurt aan de hand van de archeologische vondsten gedaan bij de opgraving voorafgaand aan de bouw van de Markthal en van andere in Rotterdam uitgevoerde onderzoeken. Ook relevante voorwerpen, teksten en afbeeldingen uit de verzamelingen van andere erfgoedpartners in de stad (zoals Stadsarchief Rotterdam, Museum Rotterdam, Maritiem Museum Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen) kunnen worden ingezet.
- Het is de bedoeling dat De Tijdtrap verwijst naar andere erfgoedinstellingen in de stad en naar evenementen waarbij het Rotterdamse verleden beleefd kan worden.

Samenstelling bestuur

Het bestuur van Stichting De Tijdtrap bestaat uit:
Arnold Carmiggelt - Hoofd Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR)
Alexandra van Dongen - Conservator Pre-industriële vormgeving Museum Boijmans Van Beuningen
Hans Schröder (partner Provast tot 1 januari 2015)

Projectmedewerkers/freelancers De Tijdtrap

Josje Stoel – Zakelijke projectleiding/communicatie
Marjolein van den Dries – Coördinator/communicatie
Jeroen van Leeuwen (Provast) – Financiële administratie
Robin Stam – Vormgeving
Menno Schröder - Website

Het bestuur van De Tijdtrap kwam in 2015 zeven keer bij elkaar tijdens een bestuursvergadering.

Financieel verslag

In 2013 is actief ingezet op het werven van fondsen en sponsors om De Tijdtrap te kunnen realiseren. De meeste fondsen, de gemeente en sponsors hebben een beschikking of bijdrage gegeven voor de looptijd van vijf jaar. Mede dankzij de bijdragen van de gemeente Rotterdam, BOOR, Provast, Bureau Binnenstad, Corio (het huidige Klépierre), Museum Boijmans Van Beuningen, TBI, het Job Dura Fonds, Dura Vermeer Groep NV, Stichting Bevordering van Volkskracht, VSBfonds, G.Ph. Verhagen-Stichting, Stichting H. Muller's Vaderlandsch Fonds, Stichting Swart-van Essen, Stichting Van Achterbergh-Domhof, Van Cappellen Stichting, Prins Bernard Cultuurfonds Zuid-Holland, de Erasmusstichting, Stichting Verzameling van Wijngaarden-Boot en Stichting Departement Rotterdam der Maatschappij tot Nut van 't algemeen kon De Tijdtrap worden gerealiseerd.

We hebben moeten concluderen dat sponsoring in cash vanuit het bedrijfsleven is tegengevallen. Daar stond tegenover dat het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR) een bijdrage in natura heeft toegezegd. Deze bijdrage wordt ingevuld door het beschikbaar stellen van medewerkers die werkzaamheden verrichten voor De Tijdtrap (communicatie, rondleidingen, beheer archeologische vondsten).

Om het ambitieniveau te kunnen bereiken moeten er aanpassingen worden gedaan, waaronder het vergroten van de zicht- en vindbaarheid van De Tijdtrap om de gewenste schaal en impact te krijgen. Hierdoor zijn de tentoonstellingskosten hoger dan van tevoren ingeschat. Dit hebben we helaas eerder, in 2014, niet kunnen inschatten. Het zijn aanpassingen die erg belangrijk zijn voor het project. Deze kosten drukken op de begroting en er is daarom geschoven met diverse posten, mede dankzij de bijdrage van BOOR in personele uren is dit mogelijk. Op de post communicatie hebben we, door inzet vanuit BOOR in natura, kunnen besparen.

Voor De Tijdtrap wordt een totaalbegroting van vijf jaar gehanteerd, deze loopt van 2014 t/m eind 2018. De kosten voor 2014 en 2015 zijn binnen de totaalbegroting gebleven. Voor een enkel fonds moet jaarlijks een verzoek tot betaling worden gedaan. Er volgen nog bijdragen van fondsen, die in 2014 hebben beschikt voor dit project. Om het gewenste niveau van de kwaliteit van de verschillende tentoonstellingen, randprogrammering en een stevig educatief programma voort te kunnen zetten zal vanaf 2016 worden ingezet op het werven van extra gelden hiervoor.

Activiteitenoverzicht

Opening De Tijdtrap op 1 oktober 2014

De Markthal is officieel geopend door HKH Maxima op 1 oktober 2014. Tegelijkertijd vormde dit de officiële opening van De Tijdtrap. Koningin Maxima heeft door Arnold Carmiggelt, Hoofd BOOR, een korte introductie gehad over De Tijdtrap en de archeologische vondsten onder de Markthal.

Een week voorafgaand aan de opening is een pers preview gehouden en is een aparte vooropenstelling voor genodigden geweest. Tijdens deze openstelling werden genodigden meegenomen langs De Tijdtrap en kregen zij een toelichting van Arnold Carmiggelt over de vondsten en realisatie van De Tijdtrap. In het najaar van 2014 zijn na de opening veel gratis rondleidingen georganiseerd om een breed publiek kennis te laten maken met het initiatief. Na het proactief benaderen van diverse journalisten heeft de pers hier uitgebreid aandacht aan besteed. De opkomst was enorm en zeer veel belangstellenden hebben kennis gemaakt met De Tijdtrap.

Rondleidingen 2015

Gratis rondleidingen

Op aanvraag zijn gratis rondleidingen gegeven aan scholen, collega's van de gemeente Rotterdam en collega's van archeologische diensten uit het land. Een rondleiding duurt ongeveer 45-60 minuten. Tijdens evenementen zoals 24 uur cultuur, de Nationale Archeologie Dag en de Maand van de Onderwereld zijn tevens gratis rondleidingen gegeven.

Vanaf april 2015 is de stichting begonnen met het organiseren van een gratis rondleiding voor belangstellenden, op iedere laatste donderdag van de maand. De communicatie hierover verliep via social media en het versturen van een persbericht naar diverse lokale media. Per rondleiding was er plaats voor 15 deelnemers.

In totaal zijn in 2015 ruim 750 geïnteresseerden rondgeleid. Het publiek was divers, jong en oud en bestond onder meer uit bezoekers, ambtenaren, scholieren en archeologen.

Betaalde rondleidingen

Diverse particulieren, bedrijven en scholen hebben een betaalde rondleiding met archeoloog geboekt. In 2015 hebben zeven betaalde rondleidingen plaatsgevonden. De stichting wil aankomende jaren meer bekendheid geven aan deze mogelijkheid.

Bezoekcijfers De Tijdtrap

Rotterdam Tours organiseert betaalde rondleidingen in de Markthal en langs De Tijdtrap. De circa vijftig gidsen van deze organisatie zijn door Arnold Carmiggelt vooraf goed geïnformeerd over de verhalen die zij kunnen vertellen bij De Tijdtrap. In 2015 heeft Rotterdam Tours circa 11.000 mensen rondgeleid in De Markthal, waarbij ook De Tijdtrap wordt bezocht.

De Markthal heeft in 2015 ruim 8 miljoen bezoekers getrokken. Als we van een voorzichtige schatting uitgaan dat ongeveer 5% hiervan De Tijdtrap in meer of mindere mate heeft bekeken, betekent dit dat minstens 400.000 mensen De Tijdtrap hebben bezocht.

Programmering

De Tijdtrap heeft aan verschillende bestaande evenementen deelgenomen met een activiteitenprogramma. Vaak werd hierbij samenwerking gezocht met erfgoedpartners zoals BOOR of Museum Boijmans Van Beuningen. Hier volgt een overzicht van de activiteiten die in 2015 zijn uitgevoerd.

Pop-up presentatie: Aan tafel met Pieter Aertsen

- *Samenwerking met Museum Boijmans Van Beuningen.*
- *Vanaf 10 september tot en met medio januari 2016.*
- *Vitrine De Tijdtrap niveau -2.*

De pop-up presentatie vormde een voorproefje voor de tentoonstelling 'Van Bosch tot Bruegel' in Museum Boijmans Van Beuningen, die opende op 10 oktober 2015. De pop-up expositie is als aankondiging en extra verlengstuk van de tentoonstelling ingericht. Het schilderij 'Boerenfeest' van Pieter Aertsen staat centraal in deze expositie en is geprint op een groot bord te zien in de opstelling. Daarachter staat een gedekte tafel met tafellinnen en gedekt naar voorbeeld van dit schilderij. Zo zijn originele houten teljoors (borden), glaswerk en een puntneuskan te zien op het schilderij en de originele voorwerpen staan op de gedekte tafel. Dit laat zien dat de 16e-eeuwse schilders het dagelijks leven en bijbehorende (gebruiks)voorwerpen schilderen. Voorwerpen die archeologen weer opgraven.

24 uur cultuur

- *Samenwerking met organisatie 24 uur cultuur en BOOR*
- *Zondag 13 september 2015*
- *Marktkraam Markthal en De Tijdtrap*

24 uur cultuur vormt de start van het culturele seizoen in Rotterdam en vindt plaats in het tweede weekend van september. Zondag 13 september 2015 is een open dag gehouden bij De Tijdtrap. Hierbij is samengewerkt met BOOR, de archeologische dienst van de gemeente Rotterdam. Er is die dag een marktkraam ingericht met echte vondsten, informatiepanelen over het archeologisch onderzoek en informatiemiddelen. Er werd een culinair voorproefje geserveerd in De Wereld van Smaak in de vorm van een middeleeuws ('toarte') taartje. Elk uur werd er een rondleiding gegeven langs De Tijdtrap en de

pop-up expositie 'Aan tafel met Pieter Aertsen'. Voor kinderen was er een speurtocht waarmee ze een prijs konden verdienen. Er was veel belangstelling voor de vondsten in de stand en de archeologie van Rotterdam en onder de Markthal. Op het Centraal Station werd de 'Kleine Cultuurkwis' gehouden, waarbij ook een vraag vanuit De Tijdtrap meedeelde en het publieksboek een van de prijzen was.

Groot Graafboek

- *Kinderboek, geschreven door Hans Post*
- *Presentatie 1 oktober 2015*
- *Centrale Bibliotheek*

Een speciaal kinderboek met De Tijdtrap in de hoofdrol. In dit kinderboek (vanaf 10 jaar) gaan twee kinderen op een archeologisch avontuur. Ze graven vanaf de locatie Markthal en komen op hun graaftocht dwars door de aarde van alles aan archeologische en natuurhistorische verschijnselen tegen. Archeologische vondsten die in De Tijdtrap te zien zijn, spelen een belangrijke rol in dit boek. Het boek is geschreven door Hans Post, in samenwerking met BOOR en het Natuurhistorisch Museum. Gedurende een aantal weken heeft een kleine opstelling van het boek met een aantal specifieke vondsten, een plekje gekregen in De Tijdtrap.

Nationale Archeologie Dag

- *Samenwerking met BOOR*
- *Zaterdag 17 oktober 2015*
- *Foyer Bibliotheektheater en De Tijdtrap.*

Dit jaar werden de Nationale Archeologie Dagen voor het eerst gehouden in het weekend van 15-17 oktober 2015. Op ruim 70 locaties in Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht werden diverse (gratis) activiteiten georganiseerd. De Tijdtrap vormde een onderdeel van de Rotterdamse Archeologie Dag, die door BOOR werd georganiseerd. In de foyer van het Bibliotheektheater werd een afwisselend programma aangeboden: proeven van prehistorische hapjes, op de foto (verkleed) in de steentijdkano, filmvertoning, gratis rondleidingen door De Tijdtrap en een kinderspeurtocht langs De Tijdtrap. In totaal hebben meer dan 250 mensen deze dag in Rotterdam bezocht.

Maand van de Onderwereld Rotterdam

- *Samenwerking met Gemeente Rotterdam*
- *De gehele maand november*
- *De Tijdtrap en de Centrale Bibliotheek*

Bezoekers kunnen zien wat zich allemaal in de ondergrond van de stad afspeelt en deelnemen aan verschillende activiteiten. Behalve rioolgemaal, kabels en buizen, zijn ook de basculekelder van de Erasmusbrug, archeologische locaties en waterbergingen onder het Kruisplein en het Museumpark te bezoeken. De Tijdtrap heeft deelgenomen met een aantal gratis rondleidingen.

Prijs der Nederlandse Publieksarcheologie 2015

De Tijdtrap heeft in 2015 de Prijs der Nederlandse Publieksarcheologie gewonnen. De prijs wordt uitgereikt door de Stichting Archeologie & Publiek (SAP). Deze stichting wil onder andere de maatschappelijke relevantie van archeologie laten zien. De prijs (dit was de tweede editie) wordt uitgereikt aan een aansprekend, innovatief en creatief project dat archeologie en het publiek op een laagdrempelige manier aan elkaar verbindt. Organisaties werden uitgenodigd om een nominatie in te dienen, waarna een deskundige jury vier projecten selecteerde. Daarna volgde een digitale stemronde voor het publiek. Deze editie van de prijs werd georganiseerd in samenwerking met de Maand van de Geschiedenis.

De Tijdtrap is uit meer dan 14 projecten geselecteerd, samen met: DomUnder (Utrecht), Wat een Wad (Groningen) en Nijmegen Graaft! (Nijmegen). De digitale stemmen gaven de doorslag voor de winnaar van een van deze vier projecten. In totaal zijn meer dan 4500 stemmen uitgebracht via de website publieksarcheologie.nl. Met ruim 2000 stemmen bleek De Tijdtrap de winnaar van deze prijs. Tijdens de Maand van de Geschiedenis is deze prijs uitgereikt in Nijmegen tijdens het evenement 024Geschiedenis.

De Prijs der Nederlandse Publieksarcheologie
2015 werd op 23 oktober 2015 in de Stevenskerk
te Nijmegen uitgereikt. Maaike Sier van BOOR
nam namens De Tijdtrap de prijs in ontvangst.

Pers/communicatie

De communicatiemiddelen bestaan uit analoge en digitale middelen. Beide worden veelvuldig ingezet, met meer nadruk op de digitale (en vaak gratis) communicatiemiddelen. Na een jaar heeft De Tijdtrap een flinke schare digitale volgers weten te bereiken en behouden.

Digitale communicatiemiddelen

Website www.detijdtrap.nl

Op de website is alle informatie over De Tijdtrap en de programmering te vinden. De ambitie is om de website in 2016 in twee talen (NL en ENG) neer te zetten. Dit jaar is gewerkt aan een visuele herziening van het ontwerp dat nu meer aansluit bij de folder.

Facebookpagina facebook.com/detijdtrap

De pagina heeft circa 500 volgers (dit aantal wisselt, maar ligt rond de 500). Er wordt wekelijks een berichtje op gezet dat op veel volgers en lezers mag rekenen. Met name de berichtgeving rondom de Publieksprijs heeft heel veel nieuwe volgers en lezers opgeleverd.

Twitter [Twitter.com/tijdtrap](https://twitter.com/tijdtrap)

Op Twitter heeft De Tijdtrap meer dan 100 volgers en inmiddels meer dan 120 tweets verzonden. Deze zijn vaak ge-retweet. Met name rondom de Publieksprijs is veel Twitterverkeer op gang gekomen en dit heeft tot nieuwe volgers geleid.

Digitale nieuwsbrief

Najaar 2015 is begonnen met het verzenden van een digitale nieuwsbrief naar het e-mail adressenbestand van De Tijdtrap en van BOOR. Er zijn twee edities verzonden naar bijna 1000 e-mailadressen.

App Rotterdam Routes

In twee routes in deze app wordt De Tijdtrap met naam en toenaam genoemd:

- **Burgemeester Route**

De route samengesteld door Burgemeester Aboutaleb, gaat ook langs De Markthal en als leuke tip wordt genoemd dat men kan afdalen via de roltrappen van De Tijdtrap en een reis door de Rotterdamse geschiedenis kan worden gemaakt.

- **Oud & nieuw Rotterdam Route**

In deze route worden de Markthal en De Tijdtrap genoemd. Daarnaast is er aandacht voor het archeologisch onderzoek naar het dorpje Rotta, dat op deze locatie plaatsvond.

Media

Kranten en dagbladen

Er zijn diverse persberichten verstuurd, onder andere over de gratis rondleidingen elke laatste donderdag van de maand en de Publieksprijs. Met name de media-aandacht rondom de Publieksprijs en vooral de winst ervan, heeft veel aandacht gegenereerd. In zowel gedrukte (Metro, Algemeen Dagblad, Havenloods) als online media is ruim aandacht gegeven aan de winst van de Prijs der Nederlandse Publieksarcheologie.

In het geval van de Nationale Archeologie Dagen, het Groot Graafboek en De Maand van de Onderwereld, is De Tijdtrap genoemd in de persberichten van deze initiatieven. De Tijdtrap is zelf niet de afzender geweest.

COLUMN

Marcel Potters

Op naar de Publieksprijs Archeologie 4015!

Als kind droomde ik ervan om archeoloog te worden. Mijn fantasie raakte danig geprikkeld door een rijkelijk geïllustreerd boekje over het opdiepen van mysterieuze schatten in de bodem, waarschijnlijk een cadeautje van de SRV-man bij tien pakken hagel-slag. Ik sloeg aan het spitten in de achtertuin van mijn ouderlijk huis en stuitte al snel op een verzameling botjes. Een nest jonge dino's, juichte ik. Een begraafplaats voor onze overleden kanaries, leerde navraag.

Later kwam ik erachter dat ik één belangrijke karaktereigenschap van een archeoloog miste: engeligeduld. Ik merkte dat tijdens mijn bezoeken aan het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR). Een oase van rust, met kalme, evenwichtige types, die uit duizenden scherfjes 'n potje uit één of andere steentijd weten te knutselen. Het moet een vreemde vertoning zijn, als ik daar met m'n adrenalinehoofd kom binnenstormen, om in een stief kwartiertje een onderzoek van jaren samen te vatten.

Toch, archeologen zijn

ook maar mensen. Dat bleek vorige week, toen De Tijdtrap – de permanent geëxposeerde vondsten uit de Markthalput – in de race was voor de Publieksprijs Archeologie 2015. Er waren vier initiatieven uitverkoren en het volk mocht de winnaar bepalen.

Ik zag ze bij BOOR al zitten: *rustàààààg*. Nou, niets bleek minder waar, toen op de beslissende avond een ware nek-aan-nek-race ontstond tussen De Tijdtrap en concurrent *Nijmegen Graaft!* Plots was er volop activiteit aan het Rotterdamse archeologische front.

Een mailtje. En later nóg een. Een oproep aan alle wagens om 'met spoed te stemmen op ons museum De Tijdtrap'. En ook op Twitter ging het los: 'De Tijdtrap. Stem ons naar 1ste plaats voor middernacht!'. *Tout* historieminnend Rotjeknor zette z'n schouders eronder, en de koppositie was verzekerd. BOOR was in extase: *We hebben 'm!*

De Tijdtrap heeft in één klap eeuwigheidswaarde. Archeologen zullen verstandig staan, vóór in de toekomst, als ze onder de ruïnes van een voormalige koopkathedraal deze gelauwerde expo aantreffen. Schouderklopjes zullen hun deel zijn. En misschien wel een mooie titel: de Publieksprijs Archeologie 4015.

Ik zag ze bij BOOR al zitten: rustàààààg

Internationale media-aandacht

Er is er ook in internationale bladen en op websites aandacht geweest voor De Tijdtrap en de Markthal. Zoals een item in New York Times, een foto van De Tijdtrap in de Lonely Planet Rotterdam en recent een blog over 'archaeology and shopping': "It's a bit of an unlikely duo, but in Rotterdam it is reality and it's happening in one of the most iconic buildings in recent times Markthal." Een ander online artikel schreef recent 'As a result, it (The Time Stairs) offers an important contribution to the experience and historical identity of Rotterdam's inner centre'.

Radio en TV

De Tijdtrap fungeerde in een aantal radio- en tv items van RTV Rijnmond. We noemen hier specifiek twee televisiereportages van Open Rotterdam. Er is een aflevering (15 minuten) gemaakt in de tv-serie 'Rotterdam van Onderen: Archeologie/verhalen uit het Rotterdams Bodemarchief'. Deze speelt zich grotendeels af rondom de Binnenrotte en daarin speelt De Tijdtrap een belangrijke rol. De winst van de Prijs der Nederlandse Publieks-archeologie vormde de aanleiding voor de korte reportage (3 minuten) 'De Ondergrondse schatten van de Markthal' over De Tijdtrap.

A rendering of the Markthal.

By DIANE DANIEL
SEPTEMBER 16, 2014

Rotterdam's spacious indoor market, Markthal, will have a colorful opening Oct. 1, with the "Horn of Plenty" digital mural that adorns the walls and the arch-shaped building.

The mural covers 36,000 square feet and consists of 4,000 tiles that form a 3D print showing brilliant high-resolution images of fruits, vegetables and other items that will be available at the market.

The artwork was designed by the Dutch artist Arno Coenen in cooperation with Pixar, which enlisted 3D animators and special effects experts.

Animations of products appearing to be falling from the sky will be projected on the walls of the 131-foot-high building.

The market building will feature more than 90 fresh-food stands including bakers and fishmongers, as well as eight restaurants, 15 retailers, 228 apartments and

While the overall effect is futuristic, a glimpse into Rotterdam's past can be seen on the TijdTrap, or TimeStairs, an exhibit set into the staircases of the five floors of escalators. Paying homage to the market's location, around where the city was founded in the late 13th century, it includes a historical timeline and archaeological artifacts discovered during construction.

Ambities 2016

De Tijdtrap werkt aan verbeteringen van de huidige inrichting en aan de programmering voor 2016. De belangrijkste speerpunten voor 2016 zijn:

Het verbeteren van de signing en wayfinding

Om nog meer mensen optimaal van De Tijdtrap te laten genieten, is het van groot belang om de route vanuit het roltrappenhuis naar de vitrines/parkeergarages duidelijker aan te geven. Dit kan door middel van belettering in het roltrappenhuis en door nog betere informatievoorziening. Het verbeteren van de wayfinding is ook een wens van Interparking en Klépierre. In het zoeken naar oplossingen zullen deze partijen dan ook samen met De Tijdtrap optrekken.

Aanpak lobby -1 verdieping

Er zijn plannen om op de -1 verdieping een lobby ruimte in te richten. Nu staan er al banken en een touchscreen. Hier is nog plaats voor bijvoorbeeld een maquette van De Markthal en De Tijdtrap met eventueel een aantal reconstructie-afbeeldingen en archeologische vondsten. Deze lobby ruimte zou dan ook prima gebruikt kunnen worden als ontvangst- en startpunt voor rondleidingen.

Samenwerking met De Wereld van Smaak

De Wereld van Smaak is gelegen in de Markthal. Met deze kookwerkplaats is samenwerking op historisch-culinair gebied mogelijk. Hierbij valt te denken aan een historisch diner (proef de smaak van de middeleeuwen), afgewisseld met lezingen of een kookworkshop middeleeuwse gerechten aan de hand van de ingrediënten zoals gevonden bij de opgravingen Markthal. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een thema, zoals vis: 'Vissen in Rotterdams verleden'. Waarbij archeologisch onderzoek (met nadruk op vissen in vroeger tijden en de archeologische overblijfselen hiervan) gecombineerd wordt met diverse (historische) visgerechten.

Publieksonderzoek

In 2016 gaan we van start met een publieksonderzoek rond De Tijdtrap. Er zijn contacten met de Universiteit Leiden (Vakgroep Archaeological heritage management) waarmee mogelijk samengewerkt kan worden voor de opzet en uitvoering van een publieksonderzoek.

Randprogrammering rondom thema 'aan tafel met Erasmus'

In 2015 is begonnen met een programmering rondom het thema 'aan tafel met' en stond Pieter Aertsen (en de samenwerking met Museum Boijmans Van Beuningen) centraal. Voor 2016 willen wij dit concept uitbreiden met een aantal programma items rondom het thema 'Aan tafel met Erasmus'. Dit ook in het kader van het Erasmusjaar. Hierbij wordt samenwerking gezocht met Bibliotheek Rotterdam (beheerder Erasmus collectie) en met bijvoorbeeld het Erasmushuis en de Erasmusstichting. Te denken valt aan een opstelling met archeologische vondsten uit de tijd of uit de nabijheid van Erasmus of een educatieproject naar aanleiding van een van zijn boeken over etiquette.

Educatieproject

De Tijdtrap leent zich goed voor een educatieproject over het ontstaan en oorsprong van de stad Rotterdam. Zeker uitgebreid met een rondje Binnenrotte. Er zijn ideeën om dit in 2016 verder uit te werken. Zoals het opzetten van een lespakket voor een specifieke doelgroep (primair onderwijs). En hierbij ook samenwerking te zoeken met bijvoorbeeld de Bibliotheek Rotterdam en een specifiek thema eraan te verbinden, zoals Erasmus.

Deelname aan bestaande evenementen 2016

In elk geval sluit De Tijdtrap in 2016 aan bij:

- De Open Monumenten Dagen in september
- De Nationale Archeologie Dagen in oktober
- De Maand van de Onderwereld in november

Colofon

Tekst: De Tijdtrap

Afbeeldingen: Bas Czerwinski, Bureau Oudheidkundig

Onderzoek Rotterdam (BOOR), David Jagersma,

Josje Stoel, Marjolein van den Dries

Vormgeving: Martin Valkhoff (BOOR)

